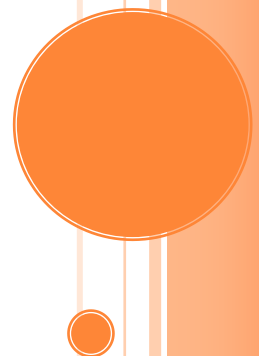

ORIPÄÄN KOULUN TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIIKAN OPETUSSUUNNITELMA

Liite Oripään koulun opetussuunnitelmaan 1.8.2017

Tämä asiakirja sisältää opetussuunnitelman 1.-6. -luokille tieto- ja viestintästrategiasta: tavoitteet, sisällöt ja kuvauksen 6. luokan hyvästä osaamisesta. Sivistystoimen lautakunta 17.5.2017.

1. Johdanto

Tieto- ja viestintäopetussuunitelman (jatkossa tv-t-strategia) tavoitteena on jäsentää tv-t:n opetusta sekä tehdä tv-t:n opiskelusta kumulatiivista ja monipuolista huomioiden kaikki tv-t:n piiriin kuuluvat asia- ja taitokokonaisuudet. Tv-t-osaamisen merkitystä on korostettu opetussuunnitelmaperusteissa nostamalla se yhdeksi laaja-alaiseksi kokonaisuudeksi. Tv-t:n osalta erikseen mainitaan näppäintaidot ja koodaustaidot. Tämä liite pohjautuu v. 2015 opetushallituksen antamiin opetussuunnitelman perusteisiin.

2. Tieto- ja viestintäteknikka koulutuksen tasa-arvon ja laadun kehittämisen tukena

Kyse on tieto- ja viestintäteknikan hyödyntämisestä opetuksen järjestämisessä ja koulutyössä. Tämä tarkoittaa, että tieto- ja viestintäteknikkaa käytetään mm.

- monipuolisen opetustarjonnan turvaamiseksi verkkotyöskentelyn ja etäopetuksen keinoin
- koulujen henkilöstön ammatillisen yhteydenpidon sekä osaamisen ja verkostoitumisen välineenä
- koulun toiminnan ja opetuksen kehittämisen välineenä (Oripään koulun Arviointisuunnitelma)
- opettajan oman työn suunnittelussa ja materiaalien tuottamisessa
- tiedottamisen kehittämisessä, erityisesti kodin ja koulun välisen yhteydenpidon tehostamisessa
- dokumentoinnin välineenä
- koulun hallinnoinnin välineenä
- koulun toiminnan arvioinnin välineenä.

3. Tieto- ja viestintäteknikka osana oppimisympäristöä, opetusta ja oppimista

Tieto- ja viestintäteknikalla on suuri merkitys opetuksen ja oppimisen tukena sekä lähiopetuksen rikastajana. Se on tärkeää esimerkiksi:

- oppimisympäristön laajentamisessa ja monipuolistamisessa kohti yhteisöllisyyttä ja toiminnallisuutta
- koulussa tapahtuvan oppimisen kytkemisessä ympäröivään yhteisöön ja yhteiskuntaan ja aitojen ongelmien tutkimiseen ja ratkaisemiseen

- jokaisen oppilaan tietoperustan vahvistamisessa ja ongelmanratkaisutaitojen kehittämisessä
- oppijoiden välisten yhteyksien vahvistamisessa, oppimista tukevan sosiaalisen yhteisön ja sosiaalisen verkoston luomisessa
- eri oppiaineiden ja aihekokonaisuuksien opetuksessa, vaihtelevien ja monimuotoisten oppimistehtävien rakentamisessa
- verkko-opetuksen hyödyntämisessä
- oppilaiden oppimisprosessin ohjaamisen välineenä
- oppilasarvioinnissa ja palautteen antamisen välineenä
- erityisen tuen antamisen välineenä
- aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä kerhotoiminnassa.

4. Tvt- strategiaan liittyviä yleiset tavoitteet ja sisällöt

1. Opettajien täydennyskoulutus on riittävää ja tehokasta.
2. Opettajien taitotaso on riittävän korkealla ja he ovat motivoituneita käyttämään erilaisia tvt- laitteita ja ohjelmia.
3. Koulussa on riittävästi moderneja laitteita ja langalliset että langattomat yhteydet toimivat hyvin.
4. Oppilaiden ja opettajien tieto- ja viestintäteknikkataidot vastaavat yksilön ja yhteiskunnan tarpeita.

Opetukseen ja oppimiseen liittyviä tavoitteita:

5. Oppilas hallitsee tieto- ja viestintäteknikan perustaidot.
6. Oppilas osaa käyttää Internetiä vastuullisesti.
7. Oppilas ymmärtää yhteistyön, vuorovaikutuksen ja verkottumisen merkityksen.
8. Tavoitteena on myös tukea oppilaan oppimismotivaatiota ja edistää hänen aktiivisuuttaan, itseohjautuvuuttaan ja luovuuttaan tarjoamalla kiinnostavia haasteita ja ongelmia.

Keskeistä on pyrkiä käyttämään tieto- ja viestintäteknikkaa monipuolisesti ja kattavasti opetuksessa ja oppimisessa kaikilla perusopetuksen luokka-asteilla.

4.1. Laaja-alainen osaaminen

4.1.1. Vuosiluokat 1-2

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)

Opetuksessa hyödynnetään esiopetuksen aikana ja koulun ulkopuolella oppilaille karttuneita tieto- ja viestintäteknologian (tvt) tietoja ja taitoja. Leikkiin perustuva työskentely on edelleen keskeistä. Tieto- ja viestintäteknologian

perustaitoja harjoitellaan ja opitaan käyttämään niitä opiskelun välineinä. Samalla opitaan keskeistä käsitteistöä. Oppilaat pohtivat myös, mihin tarkoituksiin tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään lähiympäristössä ja mikä sen merkitys on arjessa.

Käytännön taidot ja oma tuottaminen: Koulutyössä harjoitellaan laitteiden, ohjelmistojen ja palveluiden käyttöä ja opetellaan niiden keskeisiä käyttö- ja toimintaperiaatteita. Samoin harjoitellaan näppäintaitoja sekä muita tekstin tuottamisen ja käsittelyn perustaitoja. Oppilaat saavat ja jakavat keskenään kokemuksia digitaalisen median parissa työskentelystä sekä ikäkaudelle sopivasta ohjelmoinnista. Pelillisyyttä hyödynnetään oppimisen edistäjänä. *Vastuullinen ja turvallinen toiminta:* Oppilaiden kanssa keskustellaan ja luodaan yhdessä tv:n turvallisia käyttötapoja ja hyviä käytöstapoja. Huomiota kiinnitetään terveellisiin työasentoihin sekä sopivan pituisten työjaksojen merkitykseen hyvinvoinnille.

Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely: Oppilaita opastetaan käyttämään keskeisiä hakupalveluita, kokeilemaan eri työvälineitä ja tekemään pienimuotoisia tiedonhankintatehtäviä eri aihepiireistä ja itseä kiinnostavista asioista. Heitä kannustetaan toteuttamaan tv:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa.

Vuorovaikutus ja verkostoituminen: Oppilaat saavat kokemuksia oppimista tukevien yhteisöllisten palveluiden käytöstä ja harjoittelevat käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.

4.1.2. Vuosiluokat 3-6

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)

Tieto- ja viestintäteknologiaa (tv) hyödynnetään monipuolisesti eri oppiaineissa ja muussa koulutyössä ja vahvistetaan yhteisöllistä oppimista. Samalla oppilaille luodaan mahdollisuuksia etsiä, kokeilla ja käyttää omaan oppimiseen ja työskentelyyn parhaiten sopivia työtapoja ja -välineitä. Koulussa tutkitaan tieto- ja viestintäteknologian vaikutusta arkeen ja otetaan selvää sen kestävästä käyttötavoista.

Käytännön taidot ja oma tuottaminen:

Oppilaat oppivat käyttämään erilaisia laitteita, ohjelmistoja ja palveluita sekä ymmärtämään niiden käyttö- ja toimintalogiikkaa. He harjaantuvat tekstin tuottamiseen ja käsittelyyn eri välineillä ja oppivat myös kuvan, äänen, videon ja animaation tekemistä. Oppilaita kannustetaan toteuttamaan tv:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa. Ohjelmointia kokeillessaan oppilaat saavat kokemuksia siitä, miten teknologian toiminta riippuu ihmisen tekemistä ratkaisuista.

Vastuullinen ja turvallinen toiminta: Oppilaita ohjataan tv:n vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön, hyviin käytöstapoihin sekä tekijänoikeuksien perusperiaatteiden tuntemiseen. Koulutyössä harjoitellaan eri

viestintäjärjestelmien sekä opetuskäytössä olevien yhteisöllisten palvelujen käyttöä. Oppilaat saavat tietoa ja kokemusta hyvien työasentojen ja sopivan mittaisten työjaksojen merkityksestä terveydelle.

Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely: Oppilaat harjoittelevat etsimään tietoa useammasta eri lähteestä hakupalveluiden avulla. Heitä ohjataan hyödyntämään lähteitä oman tiedon tuottamisessa ja harjoittelemaan tiedon kriittistä arviointia. Oppilaita kannustetaan etsimään itselle sopivia ilmaisutapoja ja käyttämään tv:tä työskentelyn ja tuotosten dokumentoinnissa ja arvioinnissa.

Vuorovaikutus ja verkostoituminen: Oppilaita ohjataan toimimaan oman roolinsa ja välineen luonteen mukaisesti sekä ottamaan vastuuta viestinnästään. Heitä ohjataan tarkastelemaan ja arvioimaan tv:n roolia vaikuttamiskeinona. Oppilaat saavat kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttämisestä vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa myös kansainvälisissä yhteyksissä.

4.2. Tavoitteet ja sisällöt yhdysluokittain

1.-2. LUOKKA

<i>Käytännön taidot ja oma tuottaminen</i>	<i>Tavoite</i>	<i>Sisältö</i>
	Harjoitellaan näppäintaitoja ja hiiren käyttöä	Näppäimistö, esim. rivinvaihto, deletointi, isot kirjaimet, oikea ote hiirestä
	Opitaan mediataitoja tulkitsemalla kuvia, kuvakkeita, tekstejä jne.	Tutustutaan erilaisiin ohjelmistoihin.
	Harjoitellaan pelaamista oppimispeleillä.	Oppikirjaa tukevat pelit esim. Sanomaprossa
	Oppilas osaa käynnistää tekstinkäsittelyohjelman.	Kirjoitetaan pieniä kirjoitelmia.
<i>Vastuullinen ja turvallinen toiminta</i>		
	Kiinnitetään huomiota ergonomiaan	Oikea työasento, tauot
	Tutustutaan turvallisiin ja hyviin käytöstapoihin netissä	Nettietiketti, netissä käyttäydytään samoilla säännöillä kuten elämässä yleensäkin
<i>Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely</i>		
	Tutustutaan tiedonhakuun	Erilaisia hakusanoja
<i>Vuorovaikutus ja verkostoituminen</i>		
	Havaitaan yhteistyön voima	Parin neuvominen
	Sallittuihin yhteisöllisiin palveluihin tutustuminen	Esim. Padlet-keskusteluseinä

3.-4. LUOKKA

<i>Käytännön taidot ja oma tuottaminen</i>	<i>Tavoite</i>	<i>Sisältö</i>
	Kehitetään näppäintaitoja.	Kirjoitetaan näppäimistöllä
	Oppilas osaa tallentaa haluamallaan nimellä tiedoston sekä avata ja tulostaa sen.	Kirjoitetaan kirjoitelmia ja esityksiä.
<i>Vastuullinen ja turvallinen toiminta</i>		
	Sisäistetään turvalliset ja hyvät käytöstavat netissä	Nettietiketti, netissä käyttäytyään samoilla säännöillä kuten elämässä yleensäkin
<i>Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely</i>		
	Pyritään kohti tieteellisyyttä tiedonhankinnassa	Validiteetti ja reliabiliteetti, usean tietolähteen merkitys, oman ymmärryksen merkitys tekstin sisällössä
	Oppilas osaa antaa ja vastaanottaa palautetta.	Yksin tai ryhmässä tehtyjen tuotosten arviointia.
	Tutustutaan koodauksen alkeisiin.	esim. koodaustunti.fi
	Oppilas harjoittelee arvioimaan tiedon oikeellisuutta.	Raportteja, ryhmätöitä eri aiheista käyttäen eri tietolähteitä
<i>Vuorovaikutus ja verkostoituminen</i>		
	Oppilaat kokevat vuorovaikutuksen ja verkostoitumisen edut tehtävien tai projektien parissa.	Parin neuvominen, neuvojen ja ideoiden vaihtoa
	Oppilaat tuottavat ryhmässä jonkin esityksen.	Aiheet esim. ilmiöistä.
	Sallittuihin yhteisöllisiin palveluihin tutustuminen	esim. Padlet-keskusteluseinä

5.-6. LUOKKA

<i>Käytännön taidot ja oma tuottaminen</i>	<i>Tavoite</i>	<i>Sisältö</i>
	Oppilas tutustuu 10-sormijärjestelmään.	Kirjoitusharjoituksia
	Oppilas luo esityksen käyttäen esitysohjelman erityispiirteitä.	Esitysohjelma
	Oppilas luo esityksen käyttäen taulukkolaskentaohjelman erityispiirteitä.	Taulukkolaskentaohjelma
	Oppilas osaa elävöittää esitystään.	Kirjoitetaan kirjoitelmia ja esityksiä, joissa on, lisättyjä linkkejä, itse otettuja kuvia, videoita
<i>Vastuullinen ja turvallinen toiminta</i>		
	Varmennetaan turvalliset ja hyvät käytöstavat netissä	Nettietiketti, netissä käyttäydytään samoilla säännöillä kuten elämässä yleensäkin
<i>Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely</i>		
	Oppilas käyttää erilaisia oppimisalustoja.	Esim, Pedanet
	Oppilas käyttää monia erilaisia tietolähteitä ja osaa järjestää tietonsa informatiiviseksi kokonaisuudeksi.	Validiteetti ja reliabiliteetti, usean tietolähteen merkitys, oman ymmärryksen merkitys tekstin sisällössä
	Oppilas tutustuu ongelmanasettamiseen, hypoteesiin, kokeen tai mittauksen suorittamiseen ja johtopäätösten tekoon.	Kokeellisuus, ilmiöt, tuloksen yleistettävyyys
	Oppilas osaa antaa ja vastaanottaa palautetta sekä kykenee huomioimaan palautteen työssään.	Harjoitellaan yksin ja ryhmässä tiedon tuottamista sekä arviointia.
	Oppilas ymmärtää mitä koodaus on. Oppilas osaa järjestellä ohjelmarivejä pieniksi, toimiviksi ohjelmiksi.	Esim. koodaustunti.fi
	Oppilas arvioi tiedon oikeellisuutta.	Oppilas käyttää useita lähteitä tiedonhankinnassaan.

<i>Vuorovaikutus ja verkostoituminen</i>		
	Oppilaat kokevat vuorovaikutuksen ja verkostoitumisen edut tehtävien tai projektien parissa.	Parin neuvominen, neuvojen ja ideoiden vaihtoa
	Oppilas jakaa tuotoksiaan muille, saa palautetta ja editoi sen perusteella tuotostaan.	Aiheet esim. ilmiöistä.
	Oppilaat tuottavat ryhmässä jonkin esityksen useita tietolähteitä hyväksi käyttäen.	Aiheet esim. ilmiöistä.
	yhteisöllisen palvelun luominen	esim. Padlet-keskusteluseinä

5. Tieto- ja viestintätekniisten taitojen osaamistasot

Tieto- ja viestintätekniisten taitojen osaamistasot

Perusopetuksessa oppilaat saavat tieto- ja viestintätekniikan osaamisen perustaidot eli valmiudet tieto- ja viestintätekniikan käyttöön. Nämä taidot luovat perustan tietoyhteiskunnan palvelujen hyödyntämiselle. Vuosiluokilla 1–6 tavoitteena on taata oppilaille alustavat tieto- ja viestintätekniikan osaamisen perustaidot.

5.1. Osaamisen kuvaukset kuudennen luokan päättyessä

Kuudennen luokan päättyessä oppilas on tutustunut monipuolisesti erilaisiin työvälineohjelmiin ja oppimis-/harjoitteluohjelmiin ja ymmärtää ohjelmien yhteistä logiikkaa. Oppilas osaa hyödyntää tietotekniikkaa jokapäiväisessä työskentelyssään. Hän on tutustunut koodaukseen ja kymmensormijärjestelmään.

Käytännön taidot ja oma tuottaminen

Oppilas:

- käyttää itsenäisesti tietokoneen oheislaitteita, kuten tulostinta ja skanneria
- käyttää monia ohjelmia samanaikaisesti ja tuntee leikepöydän käytön
- hallitsee yleisimmät ominaisuudet tekstinkäsittelyssä, taulukkolaskennassa ja esitysohjelmassa
- käyttää näppäimistöä sujuvasti kahdella kädellä

- kirjoittaa tekstiä prosessina ja kopioi, leikkaa ja liittää tekstiä
- osaa yksinkertaista kuvankäsittelyä sekä rivittää tekstiä niiden ympärillä
- käyttää sähköpostia.
- on tutustunut koodaamiseen ja videoiden tekoon

Oppilas tunnistaa:

- tietokoneohjelmien periaatteita
- työergonomian merkityksen tieto- ja viestintätekniisten välineiden käytössä.

Tiedonhallintataidot

- Oppilas osaa:
- hakea Internet-sivustoja opettajan ohjeiden mukaisesti
- tehdä esityksen/yhteenvedon ajatuksistaan
- kerätä tietoja, järjestää, luokitella ja esittää niitä tarvittaessa yksinkertaisena kaaviona
- arvioida ja tulkita kriittisesti eri tietolähteiden välittämää tietoa
- hakea tietoa tietokannoista ja portaaleista
- käyttää hakukoneita ohjatusti ja arvioida hakutulosten luotettavuutta.

Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot, tietoturva ja etiikka

- Oppilas:
- käyttää erilaisia viestinnän välineitä ja hyödyntää niitä tavoitteellisesti yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa muiden kanssa
- pyrkii ymmärrettävään ja vastaanottajan saavuttavaan viestintään
- käyttää verkko-oppimisympäristöä yhteisöllisenä työvälineenä
- tuntee nettietiketin perussäännöt (käyttäytyminen tietoverkossa) ja noudattaa niitä
- osaa suojautua haitalliselta materiaalilta tunnistamalla uhkia ja toimimalla ohjeiden mukaan
- ymmärtää omien henkilötietojen käytön vaatimukset ja riskit
- tuntee tekijänoikeusasioiden pääperiaatteet
- tunnistaa teknologiaan liittyviä eettisiä ja moraalisia kysymyksiä
- tunnistaa ja ottaa huomioon sähköisen viestimen tarjoamat mahdollisuudet ja uhat.